

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 11 kwietnia 2024 r.

Znak: WK-610/43/4/23/24

Pan
Krystian Grzesica
Burmistrz Miasta
Bierunia

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 28 listopada 2023 r. do 2 lutego 2024 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Bieruń** za okres od 1 stycznia 2019 r. do 2 lutego 2024 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 14 lutego 2024 r. przez Burmistrza Miasta i Skarbnika, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W 2022 r. przeprowadzono postępowanie w trybie podstawowym z możliwością przeprowadzenia negocjacji, o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Przebudowa ul. Piastowskiej w Bieruniu”, w którym wartość zamówienia oszacowano niezgodnie z postanowieniami art. 34 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 28 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1129 późn. zm.).*

Wartość zamówienia została oszacowana w dniu 27 kwietnia 2022 r. na kwotę 1.039.463,84 zł (netto) – 233.398,56 euro. Natomiast wartość robót wynikająca z kosztorysów inwestorskich z dnia 6 marca 2018 r. (zaktualizowanego 27 kwietnia 2022 r.) i z dnia 17 maja 2019 r. (zaktualizowanego 27 kwietnia 2022 r.) wyniosła 1.039.827,25 zł netto. Różnica pomiędzy wyliczeniem pracownika Wydziału Inwestycji i Remontów, a kwotą wynikającą z kosztorysów inwestorskich wyniosła: 363,41 zł.

Zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami Zastępcy Naczelnika Wydziału Inwestycji i Remontów, przyczyną nieprawidłowego oszacowania wartości zamówienia był błąd pisarski.

Zadania w zakresie przygotowania postępowań na wybór wykonawców usług, dostaw i robót budowlanych należały do byłego Inspektora Wydziału Inwestycji i Remontów, obecnie Zastępcy Naczelnika tego Wydziału. Nadzór nad pracownikiem sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Inwestycji i Remontów w zakresie szacowania wartości zamówienia zgodnie z wymogami art. 34 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 28 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie opłaty adiacenckiej:

- *Do dnia zakończenia kontroli, tj. do dnia 2 lutego 2024 r., Rada Miejska w Bieruniu nie ustaliła stawki opłaty adiacenckiej od wzrostu wartości nieruchomości spowodowanego budową urządzeń infrastruktury technicznej oraz z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanej jej podziałem. Naruszono tym art. 98a i art. 146 ust. 2 w związku z art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2018 r. poz. 2204 z późn. zm.).*

Pierwsze projekty uchwał zostały przedłożone Radzie Miejskiej w Bieruniu na IX sesji w dniu 25 listopada 2021 r. Jednak uchwały te nie zostały podjęte. Kolejne projekty uchwał zostały przekazane do Przewodniczącego Rady Miejskiej w Bieruniu w dniu 6 czerwca 2023 r. Projekty, zgodnie z postanowieniami statutu Miasta Bierunia przyjętego uchwałą Nr II/9/2020 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 27 lutego 2020 r., podlegały najpierw zaopiniowaniu przez Komisję Finansów. Komisja Finansów negatywnie zaopiniowała oba projekty ww. uchwał. Projekty nie zostały przedłożone na sesji Rady Miejskiej w Bieruniu.

Zgodnie z wyjaśnieniami, w 2023 r. projekty uchwał w sprawie opłat adiacenckich nie były przedstawione na sesji Rady Miejskiej w związku z koniecznością dokonania analizy obliczeń prawdopodobnych wpływów pieniężnych do budżetu Gminy i ich weryfikacji w stosunku do kosztów, jakie poniesie Gmina na prowadzenie postępowań administracyjnych w przedmiotowych sprawach.

Stosownie do ww. przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, rada gminy w drodze uchwały była zobowiązana do ustalenia wysokości stawki procentowej opłaty adiacenckiej.

Wniosek nr 2

Przedłożyć Radzie Miejskiej w Bieruniu projekt uchwały w sprawie stawek opłaty adiacenckiej, zgodnie z art. 98 a i art. 146 ust. 2 w związku z art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.), mając na uwadze art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2019 - 2024 do dnia kontroli, nie dołożono należytej staranności w zakresie przeprowadzania czynności sprawdzających i kontrolnych wykazanych przez podatników danych w informacjach i deklaracjach na podatek od nieruchomości oraz nie wezwano podatników do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnień, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w nich zawartych, z uwzględnieniem art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.), a także art. 272 pkt 3, art. 281 § 1 oraz art. 198 § 1 tej ustawy, w związku z art. 2 ust. 1 pkt i 3, art. 4 ust. 5, art. 6*

ust. 6 oraz art. 6 ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1445 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło podatników o nr kart kontowych: 1/132, 1/279, 1/3554, którzy nie zadeklarowali do opodatkowania budowli. Z ogólnodostępnych stron internetowych wynikało, że na nieruchomościach ww. podatników, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, znajdowały się budowle (teren utwardzony, służący jako parking, ogrodzenie).

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych podatnicy nie złożyli korekt informacji i deklaracji pomimo wezwań wystosowanych przez organ podatkowy.

Zadania w zakresie analizy prawidłowości złożonych informacji i deklaracji podatkowych wykonywał inspektor w Referacie Podatków. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 3

Podjąć dalsze działania celem ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania nieruchomości pozostających w posiadaniu podatników o nr kart kontowych: 1/132, 1/279, 1/3554, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć, w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r., poz. 2383 z późn. zm.), postępowanie podatkowe w celu prawidłowego opodatkowania ww. nieruchomości, mając na uwadze art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 4 ust. 5, art. 6 ust. 6 i ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 70 z późn. zm.).

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Bieruniu w zakresie prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających informacje i deklaracje na podatek od nieruchomości, stosownie do art. 272 pkt 3 oraz art. 274a § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r., poz. 2383 z późn. zm.), w związku z art. 2 ust. 1, pkt 3, art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 70 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 ust. 1 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

- W latach 2019 - 2023 (do dnia kontroli), wadliwie, zabezpieczenia należytego wykonania umów oraz kaucje wnoszone w formie pieniężnej przez oferentów na zakup nieruchomości oraz za udział w postępowaniach o zamówienie publiczne, zabezpieczenia, były ujmowane w ewidencji księgowej budżetu Miasta Bieruń na koncie 133-95 „Rachunek budżetu - wadia/zabezpieczenia” w korespondencji z kontem 240 „Pozostałe rozrachunki”, zamiast na kontach Urzędu: 139 „Inne rachunki bankowe” w korespondencji z kontem 240 „Pozostałe rozrachunki”.
Powyższe było niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. kont określonymi w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.) oraz zarządzeniu Nr B.120.97.2017 Burmistrza Miasta Bieruń z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Zakładowego Planu Kont z dnia 29 grudnia 2017 r. wraz ze zmianami.*

W latach 2019 - 2022 środki pieniężne z tytułu kaucji mieszkaniowych oraz zabezpieczeń, na które zostały założone lokaty terminowe, były prezentowane na koncie 139 w księgach rachunkowych, natomiast z dniem 27 grudnia 2022 r. zostały przeksięgowane do organu na konta 133 i 240.

Wartości ww. środków ujętych na koncie 133-95 w poszczególnych latach przedstawiały się następująco:

- wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. - 368.296,01 zł,*
- wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. - 1.002 635,12 zł,*
- wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. - 902.530,41 zł,*
- wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. - 729.047,20 zł,*
- wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. - 862.491,51 zł.*

W sprawozdaniach Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego za lata 2019 - 2022 ujmowano zarówno środki budżetu jak i środki sum depozytowych. Sumy depozytowe wykazano także w bilansach z wykonania budżetu Gminy Bieruń w latach 2019 - 2022 po stronie aktywów w pozycji: I.1.1. „Środki pieniężne budżetu” oraz po stronie pasywów w pozycji I.3. „Pozostałe zobowiązania”.

Ponadto, w latach 2019 - 2023 (do dnia kontroli), ewidencja kaucji mieszkaniowych była prowadzona zbiorczo na koncie 240 zamiast analitycznie według kontrahentów.

Na podstawie zasad funkcjonowania konta 240, zawartych w ww. zarządzeniu oraz rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 240 powinna zapewnić ustalenie rozrachunków, roszczeń i rozliczeń z poszczególnych tytułów.

W trakcie kontroli zaprowadzono ewidencję depozytów, tj. kaucji i zabezpieczeń w księgach rachunkowych Urzędu według poszczególnych kontrahentów.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji sum depozytowych wykonywali pracownicy Wydziału Finansowego. Nadzór w tym zakresie pełnił Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 5

Zapewnić prawidłowe prowadzenie ewidencji księgowej sum depozytowych wniesionych w formie pieniężnej w księgach rachunkowych Urzędu, mając na uwadze przepisy art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania konta 139 „Inne rachunki bankowe” określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342).

- W latach 2019 - 2022 zaniechano bieżącego ujęcia w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Bieruniu zmian w stanie środków trwałych na koncie 011 „Środki trwałe” w grupie 0 „Grunty” w związku z nabyciem przez Miasto Bieruń prawa własności 28 działek w drodze komunalizacji na mocy 10 decyzji Wojewody Śląskiego.*

Naruszono tym przepisy art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania ww. konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek

samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.), a także zapisy określone w załączniku do zarządzenia Nr B.120.97.2017 Burmistrza Miasta Bierunia z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Zakładowego Planu Kont ze zm.

Powyższe dotyczyło 28 działek nabytych w latach 2019 - 2022 na mocy 10 decyzji Wojewody Śląskiego, które zostały przyjęte na stan środków trwałych na koncie 011-00 „Środki trwałe – Grunty” w roku następującym po roku, w którym decyzje Wojewody Śląskiego stały się ostateczne.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną niebieżącego ewidencjonowania w księgach rachunkowych zmian w stanie środków trwałych na koncie 011 było nieterminowe ujęcie powyższych decyzji w ewidencji nieruchomości gruntowych prowadzonej przez Wydział Gospodarki Przestrzennej i Nieruchomości, co spowodowało nieterminowe sporządzenie dokumentów OT i przekazanie z opóźnieniem informacji dotyczących nabycia ww. nieruchomości do Wydziału Finansowego w celu ujęcia operacji w księgach rachunkowych.

Skutkiem powyższego zaniżono wartość środków trwałych wykazanych w bilansie jednostki Urzędu Miejskiego w Bieruniu sporządzonym wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. o 227.800,00 zł, na dzień 31 grudnia 2020 r. o 169.040,00 zł, na dzień 31 grudnia 2021 r. o 2.841.340,00 zł.

Ww. środki trwałe nie zostały wykazane w informacjach o stanie mienia komunalnego Miasta Bieruń, sporządzonych według stanu na dzień 31 grudnia 2019, 31 grudnia 2020 r. i 31 grudnia 2021 r., co było niezgodne z art. 267 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

Powyższe świadczy także o nieprawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji gruntów metodą weryfikacji według stanu na 31 grudnia 2019 r., 31 grudnia 2020 r., 31 grudnia 2021 r., niezgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.) oraz wymogami Instrukcji inwentaryzacyjnej, wprowadzonej zarządzeniem Burmistrza Miasta Bierunia Nr B.0050.254.2011 z dnia 20 października 2011 r., a także zarządzeń Burmistrza Miasta Bierunia Nr B.120.82.2019 z dnia 19 listopada 2019 r., Nr B.120.089.2020 z dnia 29 października 2020 r., Nr B.120.110.2021 z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów, których stan rzeczywisty nie podlega ustaleniu w drodze spisu z natury. W toku inwentaryzacji różnic nie stwierdzono.

Zadania w zakresie prowadzenia spraw związanych z nabyciem nieruchomości w drodze komunalizacji mienia oraz sporządzenia dowodów księgowych OT należały do Inspektora Wydziału Gospodarki Przestrzennej i Nieruchomości. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Zadania w zakresie prawidłowego przeprowadzenia inwentaryzacji drogą porównania danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami źródłowymi i weryfikacji wartości tych składników należały do Naczelnika Wydziału Finansowego i Naczelnika Gospodarki Przestrzennej i Nieruchomości. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia dot. inwentaryzacji powierzono Skarbnikowi Miasta Bieruń.

Bilanse jednostki budżetowej Urzędu Miejskiego w Bieruniu sporządzone według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., 31 grudnia 2020 r., 31 grudnia 2021 r., podpisali: p. Krystian Grzesica – Burmistrz Miasta Bieruń oraz p. Dorota Przybyła (obecnie Goj) – Skarbnik Miasta Bieruń.

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Bieruniu w zakresie:

- przekazywania informacji o zmianach w stanie środków trwałych dotyczących nabycia przez Gminę działek w drodze komunalizacji w celu bieżącego ich ujmowania w księgach rachunkowych oraz prawidłowego sporządzania informacji o stanie mienia, stosownie do art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 1 oraz ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), zasad funkcjonowania konta 011 wynikających z postanowień załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), oraz art. 267 ust. 1 pkt 3 lit. c, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.)
- prawidłowego przeprowadzania inwentaryzacji gruntów w drodze weryfikacji, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3, art. 27 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

- *W latach 2019 - 2024 (do dnia zakończenia kontroli) dokumenty PK „Polecenia księgowania” sporządzane w trakcie miesiąca otrzymywały w systemie finansowo-księgowym automatycznie datę zapisu na ostatni dzień miesiąca, zamiast datę faktycznego wprowadzenia zapisu do ewidencji księgowej, co było niezgodne z art. 4 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).*

Przyjęta praktyka prowadzenia zapisów operacji gospodarczych w księgach rachunkowych na podstawie dowodów PK pod datą ostatniego dnia miesiąca spowodowała, że korygowane zapisy dotyczące wykonanych wydatków w dziale 600, rozdziale 60004, § 4210, pomimo że zostały wprowadzone do systemu księgowego z datą dowodu księgowego, tj. 7 listopada 2022 r., zostały zapisane pod datą 30 listopada 2022 r. Oznacza to, że korygowane zmniejszenie wykonanych wydatków zostało zapisane w systemie finansowo-księgowym w terminie późniejszym niż faktycznie wprowadzono zapis do ewidencji księgowej.

Skutkiem przyjętych zapisów księgowych było wykazanie w księgach rachunkowych pod datą 7 listopada 2022 r. wykonanych wydatków w kwocie wyższej od jego planu, które w rzeczywistości nie miały miejsca.

Zadania w zakresie sporządzania dokumentu „Polecenia księgowania” należały do Zastępcy Naczelnika Wydziału Finansowego i Naczelnika Wydziału Finansowego. Nadzór w tym zakresie prowadziła p. Dorota Goj – Skarbnik Miasta Bierunia.

Wniosek nr 7

Zapewnić prawidłowe ujmowanie operacji gospodarczych ewidencjonowanych na podstawie poleceń księgowania w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Bieruniu, mając na uwadze przepisy art. 4 ust. 3 pkt 2, art. 23 ust. 2 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz.120 z późn. zm.).

W zakresie realizacji planu wydatków:

- W 2022 r. dokonano wydatku z tytułu zakupu wiaty przystankowej na kwotę 15.449,54 zł, ze środków zaplanowanych w dziale 600 „Transport i łączność”, rozdziale 60004 „Lokalny transport zbiorowy”, § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”, zamiast § 6060 „Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych”, rozdziale 60020 „Funkcjonowanie przystanków komunikacyjnych”.

Powyższy wydatek nie spełniał kryterium wydatku bieżącego.

Naruszono tym przepisy art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.), w związku z postanowieniami załącznika nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513 z późn. zm.).

Dokumentem PK nr 1100000015 z datą 7 listopada 2022 r. dokonano przeksięgowania wykonanych wydatków w kwocie 15.449,54 zł do prawidłowej klasyfikacji budżetowej wydatków, dokument został zaksięgowany pod datą 30 listopada 2022 r.

Zmniejszenia planu wydatków bieżących w ww. klasyfikacji dokonano 7 listopada 2022 r.

Tym samym po zmianie - plan wydatków ww. podziałce klasyfikacyjnej wynosił 1.850,46 zł, natomiast wykonane wydatki były wyższe od planu o 14.300,18 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami, w dniu 7 listopada 2022 r. dokonano dostosowania planu do właściwej klasyfikacji wydatku. Na ten dzień dokonano również operacji gospodarczej polegającej na przeniesieniu wydatku w dniu 7 listopada 2022 r. w kwocie 15.449,54 zł, z § 4210 do § 6060. W związku z faktem, iż w trakcie księgowania dokumenty PK sporządzało wielu pracowników, istniało ryzyko niespójności chronologicznej numerów PK z datami zapisów, tym samym w programie Rekord dokumenty PK sporządzane w trakcie miesiąca otrzymywały automatycznie datę zapisu na ostatni dzień miesiąca. W wyjaśnieniach wskazano również, że zadanie zostało zaklasyfikowane jako bieżące, ponieważ jeszcze w 2021 r. Gmina dokonując zakupu wiat autobusowych od tej samej firmy płaciła za jej dostawę kwotę poniżej wartości 10.000,00 zł.

Zadania w zakresie dokonywania klasyfikacji wydatku należały do pracownika Wydziału Gospodarki Komunalnej, natomiast zadania w zakresie prowadzenia ewidencji wydatków należały do Zastępcy Naczelnika Wydziału Finansowego, za kontrolę formalno-rachunkową odpowiadał Inspektor Wydziału Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Dorota Goj – Skarbnik Miasta Bierunia, która również dokonała wstępnej kontroli zgodności ww. operacji z planem finansowym.

Umowę na dostawę i montaż wiaty podpisał oraz wydatek zatwierdził p. Krystian Grzesica – Burmistrz Miasta Bierunia.

Wniosek nr 8

Zapewnić dokonywanie wydatków zgodnie z planem finansowym Urzędu Miejskiego w Bieruniu, stosownie do przepisów art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie regulowania zobowiązań:

- W latach 2020 - 2023 nieterminowo regulowano zobowiązania z tytułu odpisów od wpływów z podatku rolnego na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej, czym naruszono art. 35 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1027 z późn. zm.) oraz art. 44

ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło wpłat I, II, III i IV raty podatku rolnego (za wyjątkiem IV raty za 2021 r., II, IV raty za 2022 r. oraz IV raty za 2023 r.) za lata 2020 - 2023.

Wpłaty na rzecz ww. Izby przekazano z opóźnieniem od 1 do 54 dni po upływie terminu płatności raty podatku. Śląska Izba Rolnicza nie naliczyła odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną powyższego było błędne wskazywanie terminu płatności na dowodach księgowych (opcja finansowa) przez pracownika Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami, a w przypadku I raty za 2022 r. i III raty 2023 r. sporządzenie informacji o wysokości wpływów z podatku rolnego przez pracownika Biura Windykacji po terminie płatności tego odpisu.

Kwoty nieprzekazanego w terminie odpisu na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej na dzień 31 grudnia 2020 r. nie ustalono jako wymagalnego oraz nie wykazano w rocznym sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego oraz Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji j.s.t. według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. Zobowiązanie wykazano w kolumnie 8 jako zobowiązania według stanu na koniec okresu sprawozdawczego.

Zgodnie z postanowieniami § 5 pkt 18 zarządzenia Nr B.120.42.2016 Burmistrza Miasta Bierunia z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Miejskim w Bieruniu wraz ze zmianami, w Urzędzie Miejskim w Bieruniu stosuje się dokument księgowy: opcja finansowa służący do udokumentowania operacji powodującej wydatek z budżetu gminy, który nie może być rozliczony za pomocą faktury VAT. Szczegółowy opis sporządzania dokumentu wskazano w karcie obiegu dokumentu nr 23 niniejszego zarządzenia.

Ponadto, w § 4 pkt 1 ww. instrukcji wskazano, iż wszystkie faktury (rachunki) lub inne dokumenty spełniające wymogi dokumentu księgowego należy przedkładać do księgowości nie później niż na 3 dni przed terminem zapłaty.

Kontroli merytorycznej opcji finansowych dokonywał Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami.

Ponadto, w przypadku IV raty za 2020 r., I i II raty za 2021 r. podatku rolnego naliczenie 2% zrealizowanych wpływów na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej dokonywano na moment sporządzenia informacji o wysokości wpływów podatku rolnego, tj. na 23 listopada 2020 r. zamiast do 16 listopada 2020 r., na 26 marca 2021 r. zamiast do 15 marca 2021 r. oraz 27 maja 2021 r. zamiast do 17 maja 2021 r.

Zgodnie z wyjaśnieniem, powyższe wynikało z błędnej interpretacji przez Kierownika Biura Windykacji zapisów ustawy o izbach rolniczych.

Zgodnie z wyliczeniem pracownika Biura Windykacji prawidłowa kwota odpisu na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej powinna wynosić:

- za IV kwartał 2020 r. – 609,75 zł. Przekazano 571,19 zł, tj. mniej o 38,56 zł;
- za I kwartał 2021 r. – 1.672,67 zł. Przekazano 2.011,15 zł, tj. więcej o 338,48 zł;
- za II kwartał 2021 r. – 1.053,44 zł. Przekazano 858,00 zł, tj. mniej o 195,44 zł.

Powyższe różnice zostały uwzględnione w rozliczeniu rocznym za poszczególne lata.

Skutkiem powyższego, w rocznym sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2020 r. jako zobowiązania według stanu na koniec okresu sprawozdawczego wykazano kwotę 571,19 zł zamiast 609,75 zł.

Począwszy od III raty za 2021 r. podatku rolnego, naliczenia 2% zrealizowanych wpływów na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej dokonywano do 15 marca, 15 maja, 15 września, 15 listopada.

Informacje o wysokościach wpływów z wpłat podatku rolnego na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej zostały sporządzone przez Kierownika Biura Windykacji.

W trakcie kontroli zarządzeniem Nr B.120.92024 Burmistrza Miasta Bierunia z dnia 1 lutego 2024 r. w sprawie zmiany zarządzenia w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Bieruniu w § 34 pkt 1 ppkt 11a załącznika nr 1 uszczegółowiono terminy przekazywania informacji o wysokościach wpływów z podatku rolnego pomiędzy poszczególnymi wydziałami w celu terminowego przekazywania odpisu na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej. Powyższe miało również odzwierciedlenie w zakresie czynności Inspektora Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami z dnia 31 stycznia 2024 r.

Zadania w zakresie:

- sporządzania informacji o wysokościach wpływów z wpłat podatku rolnego na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej należały do Kierownika Biura Windykacji,
- prawidłowego wskazania w opcjach finansowych daty płatności odpisu na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej należały do Inspektora Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału,
- dokonywania wpłaty odpisu od wpływów z podatku rolnego na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej oraz sporządzania sprawozdawczości w tym zakresie należały do pracowników Wydziału Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Dorota Goj – Skarbnik Miasta Bieruń.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Bieruniu w zakresie bieżącego przekazywania informacji o wysokościach wpływów z podatku rolnego w celu terminowego regulowania zobowiązań Miasta wobec Śląskiej Izby Rolniczej, prawidłowego wskazywania terminów płatności tych zobowiązań, stosownie do art. 35 ust. 1 pkt 1 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2022 r., poz. 183) oraz art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.), a także § 34 pkt 1 ppkt 11a zarządzenia Nr B.120.92024 Burmistrza Miasta Bierunia z dnia 1 lutego 2024 r. w sprawie zmiany zarządzenia w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Bieruniu i zakresu czynności z dnia 31 stycznia 2024 r. oraz zarządzenia Nr B.120.42.2016 Burmistrza Bierunia z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Miejskim w Bieruniu wraz ze zmianami, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W zakresie gospodarki pieniężnej:

- W latach 2019 - 2023 nie zapewniono bankowej obsługi budżetu jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w art. 264 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn.), poprzez zaniechanie ustalenia zasad wykonywania tej obsługi dla budżetu z uwzględnieniem jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej.

W tym okresie bankowa obsługa budżetu Miasta Bierunia była realizowana na podstawie corocznie zawieranych ramowych umów na prowadzenie rachunku bankowego dla Gminy Bieruń oraz umów zawartych przez kierowników gminnych jednostek organizacyjnych z bankiem na zasadach ustalonych odrębnie dla każdej z nich. Ponadto, w latach 2019 - 2022, obsługę bankową prowadziły dwa banki: jednostki organizacyjne Miasta Bieruń zawarły umowy na obsługę bankową z Bankiem Spółdzielczym, natomiast Urząd Miasta Bieruń z ING Bank Śląski.

W trakcie kontroli, w dniu 22 grudnia 2023 r. została zawarta umowa ramowa na obsługę bankową pomiędzy ING Bankiem Śląskim a Miastem Bieruń na okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r., która obejmowała również gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

Ustalenie zasad wykonywania bankowej obsługi budżetu j.s.t. na podstawie art. 264 ust. 2, w związku z art. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, należało do p. Krystiana Grzesica – Burmistrza Miasta Bierunia.

Wniosek nr 10

Zapewnić w latach następnych realizację bankowej obsługi budżetu Miasta Bieruń na zasadach określonych w art. 264 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do Kolegium tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej